

מעזבונה של חביבה רייק

17.2.43 חניתה

תשעה חדשים עברו מאז שנפרדנו. דובר אז על חצי שנה, ובינתיים... היה ברצוני לספר לכם על חיי בפרק זמן זה, מאז הלכתי מכם להיות פארטיזאן. ושוב איני יודעת כיצד להתחיל. תמונות מתחלפות ביעף ובכולן רציתי לשתף אתכם. לא אדבר על ערך הפלמ"ח, לא על ה"תנאים", אלא על חיי וחוויותי אני כחברת הפלמ"ח.

לא פעם אני נפגשת באיש ובפניו ספק תמיהה, ספק רחמים: „הכיצד, לא קשה לכן, בחורות? ומה, אתן עושות את הכל, כמו בחורים?“ ואז אני עונה לרוב כלאחר יד ובמשיכת כתף: „בודאי, אנו משתתפות בכל, מה שעושים הבחורים. ברור, איננו דוקרות בכידון (יש וגם את זה מלמדים) אבל לבד מזה... האם קשה? כן, קשה לא פעם, אך מתרגלים. והרי גם לבחורים קשה.“ היום קל לי לדבר כך, אך איכה לא אזכור את הזמנים הראשונים. כמה קשים היו חבלי הקליטה. זכורני היטב את ימי השרב, בהם רכשנו לנו ראשית נסיון בטירונים. כמה הרגיז אז מפקד הכיתה, כאשר דרש מאתנו להתאמץ ולהתאמץ. שנאתי את נאומיהם על כוח הרצון ועל ההכרה — אמצעי כל יכול — וחשבתי: הם יהרגו אותנו עוד בטרם צאתנו לקרב. כך חשבתי וגם אמרתי לא פעם. היאך לא יבינו כי סוף סוף בחורות אנחנו? בערב נפלנו על מיטותינו כשכל עצם כואבת בנו לחוד. אפשר היה לנגן על כל שריר ושריר וקשה היה אפילו להתהפך מצד אל צד. וכך עבר שבוע, שבועיים. אמנם ידענו כי זוהי רק התחלה, והרי כל התחלה קשה — אך לא פשוט היה הדבר עד אשר התרגלנו לעול. וכאן השפיע לא המאמץ הגופני בלבד, כי אם נוסף על כך גם שינוי האוירה. בהתחלה קשה היה עלינו המשטר. אנחנו, יהודיות כיהודיות לא אהבנו לקבל פקודות, נזיפות ועונשים...

(מתוך טיוטה מהמכתב של הצנחנית חביבה רייק אל הקיבוץ, שלא נגמר ולא נשלח לתעודתו).